

*Широкова І. І.,**доктор філософії у філологічних науках,
доцент кафедри іноземних мов професійного спрямування
Запорізького національного університету*

ЕМОЦІЙНІ КОНЦЕПТИ В ТВОРЧОСТІ В. БЛЕЙКА ТА ПОЕТІВ ОЗЕРНОЇ ШКОЛИ

Анотація. В статті досліджено емоційні концепти в творах представників раннього англійського романтизму: В. Блейка та поетів Озерної школи. Визначено особливості використання цих концептів порівняно з попередніми літературними напрямками та з іншими національними варіантами романтизму, оскільки емоційні концепти як невід'ємний компонент духовної культури будь-якого народу проявляють певну специфіку вербалізації у різних лінгвокультурах. Для творчості поетів-романтиків було характерне зосередження на особистісному, і, відповідно, значна увага приділялась почуттям, спогадам та різноманітним емоціям, які вони створюють. Загальний настрій поезій складався більше з ніжних (разом з тим сильних) почуттів, а не з вибухових пристрастей.

Емоційна сфера як в творах поетів Озерної школи, так і В. Блейка концептуалізується за такими ознаками як «цінність», «антропоморфність», «зооморфність». Крім цих спільних ознак для індивідуально-авторської картини світу В. Блейка характерні такі концептуальні ознаки як «інтенсивність» та «субстанціональність».

Вербальні засоби емотивності можна розподілити на дві категорії: лексика, що виражає емоції, та лексика, що описує емоції. Найбільш вживаними в досліджуваних творах є іменники на позначення позитивних та негативних емоцій, прикметники на позначення ознак та явищ, які стимулюють позитивні чи негативні емоції, дієслова на позначення емоційного переживання та одиниці на позначення паравербальних виявів емоцій. Емоційні концепти реалізуються на всіх рівнях: фонетичному, морфологічному, лексичному та синтаксичному. У репрезентації емоційних концептів поети вдаються до різноманітних стилістичних засобів: метафор, антитез, гіпербол, паралельних конструкцій і повторів тощо. Для В. Блейка, так само як і для поетів Озерної школи, характерним є оспівування протилежних почуттів в їх співіснуванні. Та оскільки він був не лише поетом, а й художником та гравером, в його картині світу вербалізації емоцій гармоніюють з візуалізаціями.

Ключові слова: емоційні концепти, індивідуально-авторська картина світу, метафора, антропоморфність, візуалізація.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Кожна людина по-різному сприймає предмети і явища. Різні події навколо можуть викликати як позитивні, так і негативні емоції. Але водночас емоції – це те спільне, що об'єднує людей різних культур і робить їх подібними між собою. А емоційні концепти є результатом переосмислення емоцій цими народами та закріплення їх у власній мові [1; 45]. Емоції є одним з об'єктів дослідження мовознавства, оскільки вони є скла-

довими комунікативної діяльності людини [2; 629]. Великий інтерес емоційні концепти становлять зокрема для когнітивної лінгвістики, що займається дослідженням мови як засобу організації, обробки та передачі інформації [3; 204]. З одного боку, емоційні концепти проявляють певну специфіку вербалізації у різних лінгвокультурах [4; 137], а з іншого, функціонування концептів емоцій в художньому дискурсі є універсальним, оскільки вони реалізуються на всіх рівнях: фонетичному, морфологічному, лексичному та синтаксичному [5].

Аналіз останніх досліджень і публікацій з даної теми, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. У своїх дослідженнях науковці вивчають окремі емоції в творах українських [6; 7] та іноземних [8; 9; 10] авторів, а також гендерну специфіку вербалізації емотивності [11]. У розвідках вчених вивчаються емоції з огляду на їх когнітивну структуру та концептуальні метафори емоційних концептів [12]. Сьогодні у наукових розвідках присвячених емоціям досліджується також їх мультимодальна актуалізація як в художніх творах [13], так і в кінодискурсі [14]. Недостатньо уваги приділено виокремленню колективних та індивідуальних рис в концептуалізації емоцій в картині світу в межах певного літературного напрямку, зокрема романтизму.

Формування мети статті. Мета статті полягає в аналізі особливостей функціонування емоційних концептів в творчості В. Блейка та поетів Озерної школи. Реалізація мети передбачає розв'язання наступних завдань: визначення ознак, за якими емоційна сфера концептуалізується в творах цих поетів; аналіз засобів вербалізації емоційних концептів та стилістичних засобів; встановлення спільних та індивідуальних рис використання цих концептів.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Для доби романтизму характерна відмова від раціоналістичного розуміння людської природи, перенесення акценту з розуму на почуття, на «серце» [15; 11], що відбулись під впливом філософських ідей.

Емоційна природа людини стала основоположним світоглядним принципом. Головне місце у світогляді романтиків посіла сфера суб'єктивності, духовного та емоційного життя особистості.

Зазначимо, що існують певні відмінності у різних національних варіантах романтизму, зокрема європейських та українському: в перших романтичний герой, який перебуває в атмосфері зруйнованої єдності природи та культури, виявляє роздвоєність у почуттях, індивідуалізм і «світову скорботу». Натомість романтичний герой у творах української літератури діє у цілковитій гармонії з природою [7; 192].

Маніфестом англійського романтизму стала передмова до другого видання «Ліричних балад», що об'єднали вірші В. Вордсворта та С. Т. Колріджа, які разом з Р. Сауті відомі як поети Озерної школи. У творі «The Prelude» В. Вордсворт дає висновок для ери романтизму: кохання так само важливе, як і уява в естетичній та епістимологічній романтичній добі [16].

У творах англійських романтиків зображується взаємодія людини з природою та вплив природи на почуття людини: В. Вордсворт проголосив, що саме природа здатна породжувати в душі, що тонко відчуває, найрізноманітніші переживання та почуття. Він вважав за необхідне зображувати сільське життя, природність почуттів і вражень від спілкування з чудовою природою. С. Т. Колрідж зображував почуття людини, на душу якої впливає незвичне, величне, загадкове в природі. Природа рідного краю викликає позитивні почуття та емоції: «... In that *beloved vale*», «... 'twas my *joy*» [17], «Nor, England! Did I know till then / What *love* I bore to thee» [17], «Among thy mountains did I feel / The *joy* of my desire» [17]. Така взаємодія природи та людини є спільною рисою творів представників раннього романтизму та Вільяма Блейка, якого деякі дослідники вважають передромантиком, а інші – першим великим романтиком [15; 234]: «And flowers and trees and beasts and men receive / Comfort in morning, *joy* in the noonday» [18].

Свідченням центральності емоційних концептів у творчості В. Вордсворта вчені вважають вірш «Lines Composed a Few Miles above Tintern Abbey...». Хоча його можна розглянути з різних точок зору. Всі вони призводять до одного результату – дослідження людства через суб'єктивну екзистенціальну емоційність [19; 129].

Поети-романтики сприймали емоційний світ більше як відкритий контейнер, що може перелитись через край, ніж як контейнер, що може вибухнути [12]. Їхній загальний настрій був з ніжних (хоча й сильних) почуттів, ніж з вибухових пристрастей.

Характерною рисою романтизму є ностальгія за минулим. Спогади про юність викликають у поетів Озерної школи приємні почуття: «And we must muse my friend! *maturer years* / Arise, and other *Hopes and Fears* / For we have past the *pleasant plains of Youth*» [20]. Лише через емоції і почуття речі з минулого, пейзажі, вчинки й сприйняття виникають й посідають значне місце в житті поета: «The admiration and the love, the life / In common things, the endless store of things ... every day found all about me in one neighbourhood» [19]. Емоції, викликані спогадами, зокрема щастя й радість, знаходимо і у В. Блейка: «Old John with white hair, does *laugh away care*, sitting under the oak, among the old folk» [18]. В. Вордсворт також звертається до ідеї веселої юності й поєднує це з фокусуванням на природі. Зі спогадами приходять не лише радість, а й смуток: «with many recognitions dim and faint, and somewhat of a *sad perplexity*» [17].

Вербалізація емоційних концептів здійснюється поетами-романтиками за допомогою таких засобів:

– іменники на позначення позитивних емоцій (*love, affection, joy, pleasure, delight, attraction* – «There is a *smile of love*» [21, 3], «and there he lives in *joy*» [22], «... I began / My story early, feeling as I fear, / The weakness of a human *love*» [17], «vital feelings of *delight*» [17]);

– іменники на позначення негативних емоцій (*anger, fury, rage, wrath, fear, terror, sorrow, dismal, despair, jealousy, repulsion, hate, scorn* тощо) – «Swords and spears and *wrath* increas'd

[23; 8], «But Los himself against Albions Sons his *fury bends*» [24], «I will divide them in my *anger*» [25], «... and I grew up / Foster'd alike by beauty and by *fear*» [17]);

– прикметники, на позначення ознак, реалій та явищ, які стимулюють позитивні чи негативні емоції (*pleasant, delightful, lovely*) – «Answer'd the *lovely maid*» [26], «They stood before their once *delightful palace*» [22, 3], «*Pleasant* the autumnal winds» [20], «*lovely sight*», «*lovely colours*» [17];

– дієслова на позначення емоційного переживання певних подій, вчинків тощо (*to terrify, to love, to rejoice, to fear, to delight*) – «So if all do their duty they need not *fear harm*» [18], «And thine eyes *rejoice* because of strength» [27], «his howlings *terrify the night*» [24], «I *love thee winter!*» [20];

– одиниці на позначення паравербальних виявів емоцій (*smile, tears, vibrations, to shake, to laugh, to scoff, to weep, to howl* тощо) – «In strong *vibrations of fierce jealousy*» [25], «his youngest daughter / *Laughs at affection, glories in rebellion, scoffs at love*» [22, 11], «Los *wept with exceeding joy* and all *wept with joy together*» [24], «No *tear shall tremble in thine eye*» [20], «... vacant *tears stream'd down my face*» [28];

– емотиви, тобто вокалічні вираження емоцій (O «used to express strong emotions» – «O! unfold thy Veil in *mercy and love*» [24], «O! the *joys that came down shower-like*» [28]).

Емоційна сфера як в творах поетів Озерної школи, так і В. Блейка концептуалізується за такими ознаками як «цінність», «антропоморфність», «зооморфність». Крім цих спільних ознак для індивідуально-авторської картини світу В. Блейка характерні такі концептуальні ознаки як «інтенсивність» та «субстанціональність».

Цінностями для романтиків є божа любов і милосердя. В. Блейк втілює їх в метафорі 'любов = коштовне каміння, коштовний метал': «He led me through his gardens fair / Where all his *golden pleasures grow*» [29; 7], «The countless *gold of a merry heart* / The *rubies and pearls of a loving eye*» [23], а В. Вордсворт – в метафорі 'любов = світло, тепло': «And in the open sunshine of *God's love* / Have we all lived» [17].

Для В. Блейка почуття любові, віра, підтримка й чуйне ставлення до чийогось горя, нещастя чи переживань набувають особливого значення: «To be weak as a lamb and smooth as a dove / And not to raise *envy* is called *Christian love*» [21; 9], «That *God would love a Worm, I knew, and punish the evil foot*» [26]. Поет дотримується релігійних настанов про те, що любов і милосердя спонукають нас до доброзичливості, а також єднають з Вищою силою, із Богом і Природою.

Антропоморфна ознака концептуалізації емоційної сфери реалізується за допомогою персоніфікацій: «Then *Cruelty knits a snare* / And spreads his baits with care» [18], «My *heart leap* at the lovely sound» [30], «My *heart leaps up* when I behold / A rainbow in the sky» [17], «With tears of *thoughtful gratitude*» [20].

В. Блейк наділяє емоції такими рисами та характеристиками людини: вік 'позитивні емоції – це молодість, прилив нових сил' («*Youth of delight*» [18], «sweet thy infant joys *renew*» [31]), 'негативні емоції – молода боязлива дівчина' («I trembled with my *virgin fears*» [31]), 'негативні емоції, як хвороба, руйнують серце й порушують життєдіяльність людини' («If her heart does *ache* / Then let *Lyca wake*» [18], «All *heart-broke* I heard her say» [18]).

Зооморфну й флористичну ознаки концептуалізації емоцій віддзеркалено в метафорах, які репрезентують емоції в термінах тваринного й рослинного світу: 'радість розкриває бутони,

наче квітуче дерево' ("e'er the morning breaks, joy opens in the flowery bosoms" [27]), 'ревності, наче дикі тварини, живуть у лігві' ("Starry jealousy does keep my den" [18]), 'дружба дає прихисток, як дерево', 'любов, наче квітка' ("Flowers are lovely; Love is flower like; / Friendship is a sheltering tree" [17]).

Таке порівняння емоцій, їх характеру із природними явищами та самою природою, притаманне не лише представникам романтизму, а й подальшим літературним течіям, зокрема реалізму: "She concealed, however, all signs of her growing desperation, and pursued such river pleasures as the winds and rain of a disagreeable July permitted, as if she had no care in the world" [10; 515].

Ці три ознаки є спільними для Вільяма Блейка та лейкістів, а в індивідуально-авторській картині світу Блейка емоційна сфера також концептуалізується за такими ознаками як 'інтенсивність' та 'субстанціональність'.

Інтенсивність емоцій В. Блейк відтворює лексичними й граматичними засобами. Серед лексичних засобів помітні преференції автора до яскравих метафор, які поєднують перцепційні сфери як джерела метафоризації з емоцією як ціллю метафоризації, а перцепційна ознака корелює з оцінною та інтенсивною ознаками [32; 152–153], зокрема 'солодкий > дуже приємне відчуття', 'гіркий, холодний, грубий > дуже неприємне відчуття': температура > емоція – "to bear the wintry rage ..." [31]. Інтенсивність емоцій актуалізовано також за допомогою просторових і темпоральних метафор: "To the Sons of Eternal Joy" [30], "And draw thee down into this Abyss of sorrow and torture" [24].

Інтенсифікація позначень емоцій також досягається за допомогою сполучення емотивів з квантитативами ("and great the jealousy / In cold poisons" [30] або двох емотивів ("In strong vibrations of fierce jealousy" [25]).

На граматичному рівні інтенсивність емоційного переживання передано формою множини іменників ("the rest mop'd round in guilty fears" [22], "A land of sorrows and of tears, where never smile was seen" [26]) та формами ступенів порівняння прикметників ("My anger against thee is greater than against this Luvah" [26]).

Синтаксичні засоби відтворення інтенсивності емоцій представлені переліченнями ("Cruel, jealous, selfish fear!" [18]) й сурядними сполучниковими конструкціями (A + and + B) – "When Love and Joy were adoration" [33], повторами ("Love! Love! happy happy Love! free as the mountain wind" [31]) й синтаксичним паралелізмом ("then he threw down his hammer in rage and / In fury" [24]), які збільшенням форми іконічно віддзеркалюють збільшення сили емоційного переживання.

У картині світу В. Блейка емоції, настрої й відчуття концептуалізовані за 'субстанціональною' ознакою: 'негативна емоція = хмара, суцільна маса, багато води' ("Then jealousy shall shadow all his mountains" [25], "Pouring pity in their breast" [18], "Ah! I am drown'd in shady woe and visionary joy" [27]), 'сильні емоції = вогонь' ("As fire burning up nations in your wrath and fury!" [29, 27]), 'емоція – таємниця', адже її не можна осягнути розумом, лише серцем, душею ("And his dark secret love / Does thy life destroy" [18], "For stolen joys are sweet" [27]).

Поети Озерної школи оспівували протилежні почуття в їх співіснуванні: "... in joys and woes / That saints will aid if men will call" [28], "I live in long-past years / Their virtues love, their faults condemn" [20]. У цьому переконання лейкістів збігаються з уявленнями В. Блейка, для якого поєднання крайно-

щів – це головний принцип побудови світу, і його він дотримується і у зображенні емоційної сфери: "Without contraries is no progression. Attraction and Repulsion, Reason and Energy, Love and Hate are necessary to Human existence" [34].

У поетів Озерної школи нечастим є використання сильних, пристрасних емоцій: "His noble heart swelled high with rage" [28], "Strange fits of passion have I known" [17]. На відміну від В. Блейка, для творів якого характерне використання різноманітних іменників на позначення негативних емоцій (anger, fury, rage, wrath, fear, terror, sorrow, dismal, despair, jealousy, repulsion, hate, scorn тощо) – "Swords and spears and wrath increas'd" [23, 8], "But Los himself against Albions Sons his fury bends" [24], "I will divide them in my anger" [25]). Взагалі для індивідуально-авторської картини світу В. Блейка позитивний та негативний модуси емоційної сфери є відносно збалансованими. З одного боку, поет віддає перевагу відтворенню позитивної емоційної сфери, про що свідчить висока частота апелій до концептів «Любов», «Радість», «Щастя». З іншого боку, імовірно внаслідок власного досвіду, вразливості, емоційно-психічної нестабільності, страждань від соціального неприйняття його девіантної поведінки й нестандартного світобачення, В. Блейк розгортає палітру негативних емоцій набагато ширше, порівняно з набором позитивних емоційних концептів [32; 151–152].

Вербалізацію емоційної сфери у творах В. Блейка та поетів Озерної школи відзначає широкий спектр різнорівневих засобів і прийомів: метафори, гіперболи, епітети, антитези тощо. Так, людські емоції в творах С. Т. Колріджа метафоризовано у моделях: 'позитивна емоція – світло, сонце, промінь, вогонь' ("What time the morning sun of hope arose / And all was joy"), 'негативні емоції – хмара, тінь, речовина' ("soft neighbourhood of filmy clouds, / The stains and shadings of forgotten tears ... save when another's woes / A transient gloom upon my soul impress") [35; 334].

У творах В. Блейка частотним стилістичним засобом є гіпербола, роль якої полягає в інтенсифікації міри вияву ознаки й розкритті емоційного сприйняття цієї ознаки. Не є виключенням і емоційна сфера, де гіперболізації зазнає ознака інтенсивності: "Where the impressions of Despair & Hope enroot forever / A world of Darkness" [25]. У гіперболізації емоційних концептів В. Блейк застосовує механізм адитивності – поєднання емоційної й інтенсивної ознак, просторової чи темпоральної з квантитативною ознакою. [32; 170]. Приклади такої гіперболи знаходимо і в творах В. Вордсворта: "At the first hearing, for a moment took / More hope out of his life than he supposed / That any old man ever could have lost" [17].

Яскравою ознакою ідіостилю В. Блейка є антитеза, яка увиразнює протиставлення антонімічних понять. Цей стилістичний засіб розкриває діалектичну єдність протилежностей і дозволяє осягнути природу того чи того об'єкта або явища. В. Блейк бачить суттєві протиріччя в емоційній сфері ("rewarding with hate the loving soul" [25]). Цей стилістичний засіб використовує і Р. Сауті: "With them I take delight in weal / And seek relief in woe" [20].

Крім цього, В. Блейк, який був не лише поетом, а й художником та гравером, гармонійно поєднує вербалізації емоцій з візуалізаціями, що супроводжують його поезії. На гравюрах передано тілесні вияви емоцій. Наприклад, підпис "The Terror answer'd: 'I am Orc, wreath'd round the accursed tree'" (поема «Америка. Пророцтво») засвідчує уособлення жаху в образі

змія, а на гравюрі представлено тілесні вияви емоції – старець із сумним, трагічним обличчям.

На ілюстраціях відтворено здебільшого мімічні й кінестетичні вияви емоцій: сум на обличчях згорблених жінки та чоловіка, а також на обличчі жінки, яка схилилася над мертвим тілом (ілюстрація до поеми «Америка. Пророцтво»), розпач на обличчі жінки (ілюстрація до поеми «Книга Аханії»), жах на обличчях чоловіків (ілюстрація до поеми «Перша книга Юрайзена»).

У візуалізаціях В. Блейк застосовує також принцип протиставлення. Так, темні кольори символізують біль, страждання, відчай (чорне небо й земля, темно-жовте чи темно-синє небо, темно-сірі хмари), світлі кольори – символи радості й щастя, природного стану (яскраво-зелений колір трави, рожеві хмари, яскраве сонце, різнокольорові квіти). Апеляція до світлої й темної палітри відтворює співіснування протилежностей. Кольорова антитеза реалізує основоположний для індивідуально-авторської картини світу В. Блейка принцип протилежностей хронотопа й духовно-емоційної сфер, відображає парадоксальність світовідчуття художника-поета [32; 184–185].

Висновки з дослідження і перспективи подальших пошуків у даному науковому напрямку. Отже, емоційна сфера посідає значне місце в творчості поетів-романтиків, для яких важливим було оспівування простих, природних почуттів. У зображенні емоційної сфери представники романтизму дотримуються принципу поєднання крайнощів. У концептуалізації емоцій поети Озерної школи та В. Блейк мають як спільні, так і відмінні риси. Емоційна сфера внутрішнього світу людини в творах поетів представлена як позитивними, так і негативними емоціями та почуттями. Завдяки апеляції до антропоморфних і неантропоморфних ознак та образів вдається передати зв'язок зовнішнього і внутрішнього світів.

Подальші дослідження можуть бути спрямовані на вивчення взаємодії між емоційними концептами та іншими ключовими концептами картини світу романтиків.

Література:

- Гончарук Р. А. Емоційний концепт «ANGST» у творах Г. Гейне. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Філологія. 2019. № 43 том 5. С. 44–47.
- Гончарук Р. А. Емоційний концепт «ЛІЄВЕ»-«ЛЮБОВ» у поезії Г. Гейне та її перекладах на українську мову. *Наукові записки*. Серія: Філологічні науки. 2020. Вип. 187. С. 628–634.
- Марченко В. В., Хмельницький Р. В. Засоби вираження емоційних концептів у творах Люсі Мод Монтгомері. *Молодий вчений*. 2018. № 10 (62). С. 204–208.
- Малярчук О. В. Емоційний концепт щастя: етимологічні та структурні характеристики. *Вісник Житомирського державного університету*. Філологічні науки. 2014. Вип. 2 (74). С. 132–138.
- Безруков А., Боговик О. Концепти емоцій для зображення перипетій долі у романі Маркуса Зусака «Bridge of Clay». *Синопис: текст, контекст, медіа*. 2022. № 28(1). С. 14–20. DOI: <https://doi.org/10.28925/2311-259x.2022.1.3>
- Коляденко О. О. Когнітивна метафора як засіб об'єктивації концепту «страх» у творах М. Коцюбинського. *Українська мова*. 2009. № 3. С. 39–46.
- Мельник О. Поетикальні особливості творчості українських романтиків у компаративному зрізі слов'янських літератур. *Проблеми гуманітарних наук*. Серія «Філологія». 2015. Вип. 36. С. 190–199.
- Бессонова О. Л. Еволюція засобів вербалізації концептів негативних емоцій в англійському художньому дискурсі XVIII–XXI ст. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Філологія. 2014. Вип. 10(1). С. 109–113.
- Вороніна Д. О. Засоби актуалізації емоційного концепту JEALOUSY / РЕВНОЩІ у сучасному англійському дискурсі. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія: Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов. 2014. № 1103. Вип. 78. С. 30–34.
- Шиманович І. В. Вербалізація концепту JOY у творах Джона Голсуорсі. *Актуальні проблеми слов'янської філології*. 2011. Вип. XXIV. Ч. 2. С. 510–516.
- Цинтар Н. В. Категорія емотивності в англійській художній літературі XIX та XXI століття (гендерний аспект): дис. ... докт. філології: 035 Філологія. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича, 2021. 249 с.
- Kövecses Z. *Emotion Concepts*. Springer New York, NY, 1990. 230 p. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-1-4612-3312-1>
- Прокопченко А. В. Графічна реалізація фонетичних засобів вираження емоцій (на матеріалі новелістики Д. Г. Лоуренса). *Вісник КНЛУ*. Серія Філологія. 2017. Том 20. № 2. С. 116–123.
- Крисанова Т. А. Мультиmodalна актуалізація негативних емоцій в англійському кінодискурсі. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія «Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов». 2020. Вип. 92. С. 16–22.
- Наливайко Д. С., Шахова К. О. Зарубіжна література XIX сторіччя. Доба романтизму. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. 416 с.
- Reno S. *Amorous Aesthetics: Intellectual Love in Romantic Poetry and Poetics, 1788 – 1853*. Liverpool University Press, 2019. DOI: <https://doi.org/10.2307/j.ctvqmp3zf>
- Poems in two volumes by William Wordsworth. Volume 1. URL: <https://www.cmadrass.com/209/209d1.pdf>
- Blake W., Robinson, H. C. & Lessing J. *Rosenwald Collection. (1794) Songs of Innocence and of Experience, Shewing the Two Contrary States of the Human Soul*. [London, W. Blake] [Pdf] Retrieved from the Library of Congress. URL: <https://www.loc.gov/item/48031329/>
- Pokrivcak A., Pokrivcakova S., Buda A. The Role of Emotions in Wordsworth and Eliot. *XLinguae Journal*. 2016. Volume 9. Issue 1. P. 127–134. DOI: <https://doi.org/10.18355/XL.2016.09.01.127-134>
- The Complete Poetical Works of Robert Southey. New York, D. Appleton & company, 1851. URL: <https://archive.org/details/completopoetical00sout/mode/2up>
- Blake W. Poems from the Pickering Manuscript. URL: <http://www.public-library.uk/ebooks/75/26.pdf>
- Blake W. Tiriell. URL: <http://www.public-library.uk/ebooks/100/18.pdf>
- Blake W. Poems from Rossetti Manuscript. Part 1. URL: <http://93beast.fea.st/files/section2/blake/extras/Poems%20from%20Rossetti%20One.pdf>
- Blake W. & Lessing J. *Rosenwald Collection. (1832) Jerusalem, the emanation of the giant Albion*. [London Printed by W. Blake, i.e. 1832?] [Pdf] Retrieved from the Library of Congress. URL: <https://www.loc.gov/item/48038103/>
- Blake W. The Four Zoas. URL: <http://www.public-library.uk/ebooks/36/85.pdf>
- Blake W. & Lessing J. *Rosenwald Collection. (1789) The book of Thel*. [London] [Pdf] Retrieved from the Library of Congress. URL: <https://www.loc.gov/item/48031330/>
- Blake W. & Lessing J. *Rosenwald Collection. (1794) Europe, a Prophecy*. Lambeth: Printed by Will. Blake. [Pdf] Retrieved from the Library of Congress. URL: <https://www.loc.gov/item/48031341/>
- The Poems of Samuel Taylor Coleridge. 2001. URL: http://www.l-adam-mekler.com/stc_poems.pdf
- Blake W. Poetical Sketches. URL: <http://public-library.uk/ebooks/15/33.pdf>
- Blake W. & Lessing J. *Rosenwald Collection. (1795) The book of Ahania*. Lambeth, Printed by W. Blake. [Pdf] Retrieved from the Library of Congress. URL: <https://www.loc.gov/item/48031699/>

31. Blake W. & Lessing J. Rosenwald Collection. (1810) Visions of the daughters of Albion: the eye sees more than the heart knows. [London: Printed by William Blake, 1793 i.e. ?] [Pdf] Retrieved from the Library of Congress. URL: <https://www.loc.gov/item/48031325/>
32. Широкова І. І. Специфіка та мультимодальні засоби актуалізації індивідуально-авторської картини світу В. Блейка [Текст] : дис. ... д-ра філософії за спец. 035 "Філологія". Запоріжжя, 2021. 295 с.
33. Blake W. The Book of Los. URL: <https://www.bartleby.com/235/262.html>
34. Blake W. & Lessing J. Rosenwald Collection. (1794) The marriage of Heaven and Hell. [London] [Pdf] Retrieved from the Library of Congress. URL: <https://www.loc.gov/item/50041675/>
35. Романишин Н.І., Олекша К.В. Лінгвальні та когнітивні особливості метафори у поезії Семюела Тейлора Колріджа. *Молодий вчений*. 2020. № 12 (88). С. 326–335.

Shyrokova I. Emotional concepts in the works of W. Blake and the Lake poets

Summary. The article studies emotional concepts in the works of early English romanticism representatives – W. Blake and the Lake poets. The peculiarities of using these concepts were identified comparatively with previous literary directions and with other national variants of romanticism, since emotional concepts as an integral component of any people's spiritual culture show certain specificity of verbalization in different linguistic cultures. The characteristic feature of works of romantic poets was concentration on personality, and, accordingly, considerable attention was paid to feelings,

recollections and various emotions, which they create. The general mood of poetries consisted mostly of tender (however strong) feelings, but not of explosive passions.

Emotional sphere both in works of the Lake poets and W. Blake is conceptualized according to such features as "value", "anthropomorphic character", "zoomorphic character". Except these common features, W. Blake's individual worldview is characterized with such conceptual features as "intensity" and "substantiality".

Verbal means of emotionality can be divided into two categories: vocabulary that expresses emotions, and vocabulary that describes emotions. The most frequently used means in the works that were analyzed are nouns for positive and negative emotions, adjectives denoting features and phenomena that stimulate positive or negative emotions, verbs denoting emotional experience and units denoting paraverbal expression of emotions. Emotional concepts are implemented at all levels: phonetic, morphological, lexical and syntactic. For the representation of emotional concepts poets resort to various stylistic devices: metaphors, antitheses, hyperbolae, parallel constructions and repetitions etc. The characteristic feature of both W. Blake's works and those of the Lake poets, is demonstration of the opposite feelings in their coexistence. But since W. Blake was not only a poet but also artist and engraver, in his worldview verbal expressions of emotions harmonize with visual means.

Key words: emotional concepts, individual author's worldview, metaphor, anthropomorphic character, visualizations.